

KERST MET POIROT

Agatha Christie®

Agatha Christie (1890-1976) wordt vaak de ‘koningin van de misdaad’ genoemd. Al even beroemd als zichzelf werden haar scheppingen: de Belgische detective Hercule Poirot, de slimme, oude Miss Marple en het speurderspaar Tommy en Tuppence. Agatha Christie is, met ruim 3,2 miljard verkochte exemplaren, de bestverkopende auteur aller tijden.

AGATHA CHRISTIE

KERST MET POIROT

the house of books

Hercule Poirot's Christmas © 1938 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

AGATHA CHRISTIE © and POIROT © and the
Agatha Christie signature are registered trademarks of Agatha Christie
Limited in the UK and/or elsewhere. All rights reserved.

Kerst met Poirot © 2014 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

Vertaling A.E.C. Vuerhard-Berkhout
Under exclusive license to Dutch Media Books bv
Omslagontwerp Riesenkind

ISBN 978 90 488 2330 7

ISBN 978 90 488 2388 8 (e-book)

NUR 33I

The House of Books is een imprint van Dutch Media Books bv

Stephen zette de kraag van zijn jas op terwijl hij haastig over het perron liep. Een dichte mist omhulde het station. Grote locomotieven floten schril en stootten wolken stoom uit in de koude, gure lucht. Alles was vuil en met roet besmeurd.

Stephen dacht vol afkeer: Wat een smerig land – wat een smerige stad!

Zijn eerste opgetogen reactie op Londen – de winkels, de restaurants, de goed geklede, aantrekkelijke vrouwen – was vervaagd. Hij zag dat alles nu als een glinsterende rijsteen in een vuile zetting.

Hij dacht terug aan Zuid-Afrika en heimwee overviel hem. Zonneschijn, blauwe luchten, tuinen vol bloemen – koele, blauwe bloemen – bloeiende hagen – zelfs het kleinste hutje begroeid met blauwe winde.

En hier – vuil, roet en eindeloze drommen mensen, zich voortrappend, elkaar verdringend als mieren krioelend om hun mierenhoop.

Een ogenblik schoot de gedachte door zijn hoofd: Ik wou dat ik niet hierheen was gekomen...

Toen herinnerde hij zich het doel van zijn komst en hij kneep zijn lippen op elkaar. Nee, verdraaid, hij zou ermee doorgaan! Hij was het al jaren van plan geweest. Hij had het altijd willen doen en nu dééd hij het. Ja, hij zou doorzetten.

Die korte aarzeling, dat zich afvragen: Waarom? Is het de moeite waard? was niets dan zwakheid. Hij was geen jongen meer die zich door een plotselinge opwelling van een voorgenomen plan liet afbrengen. Hij was een zelfbewuste man van veertig met een doel voor ogen. Hij zou doorgaan en datgene doen waarvoor hij naar Engeland was gekomen.

Hij stapte de trein in en liep de gang door, zoekend naar een plaats. Hij had geen witkiel willen hebben en droeg nu zelf zijn koffer. Hij keek in elke coupé. De trein was vol; het was drie dagen voor Kerstmis.

Stephen Farr keek met tegenzin naar de volgepropte wagons. Alles zag er zo – ja, dat was het juiste woord – zo oninteressant uit. Ze leken zo op elkaar, al die mensen! Zij die niet op schapen leken zagen er uit als konijnen, vond hij. Sommigen kakelden en maakten zich druk, anderen – meest mannen van middelbare leeftijd – mopperden. Die leken meer op varkens. Zelfs de meisjes, slank, met ovale gezichten en vuurrode lippen, waren van een deprimerende uniformiteit.

Vol verlangen dacht hij terug aan het open veld, blakerend in de zon en eenzaam...

Hij wierp een blik in een coupé en hield plotseling zijn adem in. Dát meisje was anders. Zwart haar, een roomkleurige, matte huid, diepe, nachtzwarze ogen. De trotse, sombere ogen van het Zuiden... Zo'n meisje hoorde niet in deze trein tussen deze lelijke, saaie, eendere mensen op weg naar het sombere binnenland van Engeland. Ze moest op een balkon staan met een roos tussen haar lippen en een zwart kanten sjaal over haar trotse hoofdje, en er moest stof en hitte zijn en de reuk van bloed – de reuk van een stierengevecht... Ze behoorde ergens te zijn waar het vol leven en kleur was, niet hier in een hoekje van een derdeklas spoorwegcoupé.

Hij had een scherp waarnemingsvermogen en het ontging hem niet dat haar zwarte mantelpakje afgedragen was, haar schoenen en haar handschoenen goedkoop en de vuurrode handtas opzichtig. En tóch wekte zij bij hem de associatie aan pracht en praal. Ze *was* prachtig, exotisch...

Verduiveld, wat dééd ze hier in dit land van mist en kou en door elkaar krioelende, bezige mieren?

Hij dacht: Ik móét weten wie ze is en wat ze hier uitvoert. Ik *moet* het weten.

*

Pilar zat tegen het raampje gedrukt en vond dat Engelsen erg raar roken... Het verschil in geur was haar in Engeland het meest opgevallen.

Het rook er niet naar knoflook en ook niet naar stof en heel weinig naar parfum. In deze coupé hing een verschaalde lucht van treinen, van zeep en van nog een andere, erg onaangename geur die, naar ze meende, uitging van de dikke vrouw naast haar. Pilar snoof die lucht voorzichtig op – de lucht van mottenballetjes. Gek, om je daarmee te besprenkelen, vond ze.

Een fluit snerpte, een luide stem riep iets en de trein zette zich langzaam in beweging. Ze was onderweg...

Haar hart klopte iets sneller. Zou het goed gaan? Zou haar plan lukken? Ze had alles heel precies uitgedacht en was op alle eventualiteiten voorbereid... Ja, ze zou slagen... ze moest slagen.

De hoekjes van Pilars rode mond gingen even omhoog; het werd opeens een wrede mond – wreed en hebzuchtig, gulzig als de mond van een kind of een jonge kat, een mond die alleen eigen verlangens en nog geen medelijden kende.

Ze keek rond met de brutale nieuwsgierigheid van een kind. Al die mensen – het waren er zeven – kwamen haar zo raar voor. Ze leken allemaal rijk en welvarend – hun kleren, hun schoenen... O, Engeland was stellig een heel rijk land, zoals ze altijd had gehoord. Maar helemaal niet vrolijk, heel beslist *niet* vrolijk.

Die man daar in de gang zag er wel knap uit... Pilar vond hem zelfs bijzonder knap met zijn bruin verbrand gezicht, zijn forse neus, zijn vierkante schouders. Vlugger dan een Engels meisje zou hebben gedaan, had Pilar gemerkt dat die man haar bewonderde. Ze had hem niet éénmaal recht aangekeken, maar toch wist ze precies hoe vaak zijn ogen háár hadden gezocht en hoe hij had gekeken.

Ze registreerde deze feiten zonder veel belangstelling of emotie. Ze kwam uit een land waar mannen het vanzelfsprekend vonden vrouwen te bekijken en dat ook niet onder stoelen of banken staken. Ze vroeg zich af of hij een Engelsman zou zijn en kwam tot de slotsom dat hij dat zeker niet was.

Hij is te levend, te echt om een Engelsman te zijn, concludeerde Pilar. En toch is hij blond. Misschien een Amerikaan. Ze vond dat hij

leek op sommige acteurs die ze in wildwestfilm had gezien.

Een treinbediende drong zich door de gang heen, roepend: 'Eerste lunch! Eerste lunch! Naar de restauratiewagen voor de eerste lunch!'

De zeven reizigers stonden meteen op en de coupé was plotseling stil en verlaten. Pilar trok gauw het raampje omhoog, dat door een strijdlustige grijze dame in de hoek tegenover haar van boven een eindje was opengezet. Toen leunde ze gemakkelijk achterover en keek door het glas naar de voorsteden ten noorden van Londen. Ze draaide haar hoofd niet om toen ze de deur hoorde openschuiven. Het was de man uit de gang, en Pilar wist natuurlijk dat hij expres binnenkwam om met haar te praten.

Ze bleef naar buiten kijken.

Stephen Farr zei: 'Wilt u het raampje misschien open hebben?'

Pilar antwoordde: 'Integendeel, ik heb het juist gesloten.'

Ze sprak uitstekend Engels, doch met een licht accent.

Een verrukkelijke stem. De zon ligt erin – hij is warm als een zomernacht, dacht Stephen. Het was even stil.

Pilar dacht: Wat een prettige stem, diep en krachtig. Het is een aardige man – ja, heel aardig.

Stephen zei: 'De trein is erg vol.'

'Ja, ik denk dat de mensen uit Londen weggaan omdat het daar zo donker is.'

Pilar was niet opgevoed in het geloof dat het slecht is om in treinen met vreemde mannen te praten. Ze kon, als elk meisje, best op zichzelf passen, maar ze kende geen strenge taboes.

Als Stephen in Engeland was grootgebracht zou hij misschien niet zomaar een gesprek met een jong meisje zijn begonnen, maar Stephen was een vriendelijk, openhartig mens en hij vond het volkomen in de haak met iedereen te praten als hij daar zin in had.

Hij glimlachte en zei: 'Londen is een afschuwelijke stad, vindt u dat ook?'

'O ja, ik houd er helemaal niet van.'

'Ik ook niet.'

‘U bent geen Engelsman, is ’t wel?’ vroeg Pilar.

‘Ik ben een Brit, maar ik kom uit Zuid-Afrika.’

‘O, dat verklaart het.’

‘Komt u pas van het vasteland?’

Pilar knikte. ‘Ik kom uit Spanje.’

Stephen was een en al belangstelling.

‘Uit Spanje? Bent u dan een Spaanse?’

‘Ik ben half Spaans. Mijn moeder was een Engelse, daarom spreek ik zo goed Engels.’

‘Hoe staat ’t daar met de oorlog?’ vroeg Stephen.

‘Die is vreselijk – heel erg droevig. Er is daar veel vernield... ja.’

‘Aan welke kant staat u?’

Pilars politieke overtuiging scheen nogal vaag te zijn. Ze legde uit dat in het dorp waar zij vandaan kwam niemand veel aandacht aan de oorlog had geschonken. ‘De oorlog was niet dicht bij ons, ziet u. De burgemeester is natuurlijk een ambtenaar van de regering, dus hij is voor de regering, en de pastoor is voor generaal Franco – maar de meeste mensen hebben te veel te doen in hun wijngaarden en op het land om zich druk te maken over de oorlog.’

‘Is er in uw omgeving niet gevochten?’

‘Nee, maar toen ik in een auto door het land reed, zag ik wel dat daar veel verwoest was. En ik heb een bom zien neerkomen en een auto werd helemaal vernield – en een andere bom kwam op een huis neer en er bleef niets van dat huis over. ’t Was vreselijk opwindend!’

Stephen Farr glimlachte een beetje wrang.

‘Dus dát was uw indruk?’

‘Ja, en het was erg vervelend ook,’ zei Pilar, ‘want ik wou verder rijden en de chauffeur van mijn auto werd gedood.’

Stephen keek haar onderzoekend aan.

‘En was u toen niet erg geschrokken?’

Pilar sperde haar grote zwarte ogen wijd open.

‘Iedereen moet sterven. Dat *is* toch zo, waar of niet? En als de dood onverwacht komt, zó opeens – boem! uit de lucht –, dan is dat nog

beter dan op een andere manier. Je leeft een poosje – en dan ben je dood. Zo gaat het in de wereld.’

Stephen Farr lachte. ‘Ik geloof niet dat u een pacifiste bent.’

‘U gelooft dat ik... wát niet ben?’ Pilar scheen dat woord nog nooit gehoord te hebben.

‘Vergeeft u uw vijanden, señorita?’

Pilar schudde haar hoofd.

‘Ik heb geen vijanden, maar als ik ze had...’

‘Nu?’

Hij keek haar strak aan, opnieuw gefascineerd door die mooie, wat wrede mond.

Pilar zei ernstig: ‘Als ik een vijand had – als iemand me haatte en ik hem – dan zou ik hem zijn hals afsnijden, zo...’

Ze maakte een drastisch gebaar.

Het was zo snel en zo grof dat Stephen Farr even onaangenaam verast was. ‘U bent een bloeddorstige vrouw,’ zei hij.

Pilar vroeg zakelijk: ‘Wat zou u dan met uw vijand doen?’

Hij wilde iets zeggen – staarde haar aan en lachte toen luid.

‘Dat weet ik niet,’ zei hij.

Pilar zei afkeurend: ‘Dat moet u toch weten.’

Hij hield zijn lachen in, haalde diep adem en zei toen zacht: ‘Ja, ik weet het...’ en begon haastig over iets anders. ‘Waarom bent u naar Engeland gekomen?’

‘Ik ga bij mijn familie logeren – bij mijn Engelse familie,’ zei ze zedig.

‘O, juist.’

Hij leunde achterover, bestudeerde haar en vroeg zich af hoe die Engelse familie er zou uitzien en wat die wel zou zeggen van deze Spaanse connectie. Hij trachtte zich haar voor te stellen te midden van een rustig Brits gezin in de kersttijd.

Pilar vroeg: ‘Is het prettig in Zuid-Afrika?’

Hij begon haar over Zuid-Afrika te vertellen en ze luisterde met de blijde aandacht van een kind dat een sprookje hoort. Hij genoot van

haar naïeve maar toch schrandere vragen en had er schik in alles flink aan te dikken.

De terugkeer van de medereizigers maakte een eind aan hun gesprek. Hij stond op, keek haar glimlachend in de ogen en liep de gang in.

Terwijl hij een ogenblik in de deuropening bleef staan om een al wat oudere dame te laten binnengaan viel zijn oog op de label aan Pilars, klaarblijkelijk buitenlandse, rieten koffer. Hij las de naam: *Miss Pilar Estravados*, en toen zijn blik op het adres viel werden zijn ogen groot van verbazing en van nog een ander gevoel: *Gorston Hall, Longdale, Addlesfield*.

Hij wendde zich half om en keek naar het meisje met een heel andere uitdrukking op zijn gezicht, verbijsterd, geërgerd, achterdochtig... Hij bleef in de gang een sigaret staan roken en dacht diep na.

*

In de grote, blauw met gouden salon op Gorston Hall bespraken Alfred Lee en zijn vrouw Lydia hun plannen voor Kerstmis. Alfred was een stevig gebouwde man van middelbare leeftijd met een vriendelijk gezicht en zachtmoedige bruine ogen. Hij had een rustige stem en een zeer duidelijke uitspraak. Zijn hoofd zat wat diep tussen zijn schouders en hij maakte een enigszins trage indruk. Lydia, zijn vrouw, was een energiek type, opvallend mager, maar met gratie in al haar bewegingen.

Haar smal gezicht was niet mooi, maar had distinctie. Haar stem was innemend.

Alfred zei: 'Vader staat erop en het moet gebeuren.'

Lydia weerhield een ongeduldig gebaar. 'Moet je hem nu eeuwig en altijd zijn zin geven?' vroeg ze.

'Hij is een heel oude man, lieveling.'

'Ja, dat weet ik, dat weet ik.'

'Hij verwacht dat hij zijn zin krijgt.'

Lydia zei droogjes: 'Allicht, omdat hij die altijd heeft gekregen! Maar je zult toch ééns de grens moeten trekken, Alfred.'

‘Wat bedoel je?’

Hij staaarde haar zo kennelijk ontdaan aan dat ze op haar lip beet en scheen te aarzelen of ze wel door zou gaan.

Alfred herhaalde: ‘Wat bedoel je, Lydia?’

Ze haalde haar magere schouders op en zei, trachtend haar woorden met zorg te kiezen: ‘Je vader heeft – heeft de neiging zich als een tiran te gedragen...’

‘Hij is oud.’

‘En hij zal nog ouder worden. En dus tirannieker. Waar is het eind? Hij schrijft ons nu al steeds de wet voor. We kunnen nooit eens zelf een plan maken! En als we het doen wordt er een spaak in het wiel gestoken.’

Alfred zei: ‘Vader verwacht dat hij op de eerste plaats komt. Vergeet niet dat hij erg goed voor ons is.’

‘Och wat, goed voor ons!’

‘Ja, héél goed voor ons!’

Alfreds stem klonk nu bepaald streng.

Lydia vroeg onverstoort: ‘Bedoel je financieel?’

‘Ja. Hij heeft voor zichzelf heel weinig behoeften, maar hij misgunt ons nooit geld. Je kunt zoveel uitgeven aan kleren en aan dit huis als je maar wilt en hij betaalt alle rekeningen zonder morren. Hij heeft ons verleden week nog die nieuwe auto gegeven.’

‘Zover het geld betreft is je vader royaal, dat moet ik toegeven, maar hij verwacht in ruil daarvoor dat we ons als slaven gedragen.’

‘Slaven?’

‘Ja, slaven zei ik. Jij *bent* zijn slaaf, Alfred. Als wij een afspraak maken om ergens heen te gaan en je vader verkiest dat niet, dan annuleer jij prompt alle afspraken en blijft gehoorzaam thuis! En als hij het in zijn hoofd haalt dat we op reis moeten, gáán we... We hebben geen eigen leven meer – geen onafhankelijkheid.’

Haar man zei triest: ‘Ik wou dat je niet zo praatte, Lydia. Het is hoogst ondankbaar. Vader heeft alles voor ons gedaan...’

Ze hield een bits antwoord binnen en haalde alleen maar weer haar schouders op.

Alfred zei: 'Je weet dat de oude man veel van je houdt, Lydia...'

Zijn vrouw zei heel beslist: 'Ik niet van hem.'

'Lydia, het hindert me dat je zulke dingen zegt. Het is onvriendelijk...'

'Kan best zijn, maar soms wordt het me te machtig en moet ik de waarheid zeggen.'

'Als vader dat vermoedde...'

'Je vader weet heel goed dat ik niet van hem houd. Ik geloof dat het hem amuseert.'

'Heus, Lydia, daarin vergis je je. Hij heeft dikwijls tegen me gezegd hoe aardig je voor hem bent.'

'Ik ben natuurlijk altijd beleefd en zal dat ook altijd zijn. Ik heb je alleen nu maar eens gezegd wat mijn ware gevoelens zijn. Ik heb een hekel aan je vader, Alfred, en ik vind hem een kwaadaardige en tirannieke oude man. Hij commandeert je en maakt misbruik van jouw genegenheid voor hem. Je had je al jaren geleden tegen hem moeten verzetten.'

Alfred zei scherp: 'Nu is 't genoeg, Lydia, zeg alsjeblieft niets meer.'

Ze zuchtte.

'Het spijt me, misschien had ik ongelijk... Laten we over de plannen voor Kerstmis praten. Denk je dat je broer David werkelijk zal komen?'

'Waarom niet?'

Ze schudde weifelend haar hoofd.

'David is – eigenaardig. Vergeet niet dat hij in jaren niet hier in huis is geweest. Hij was dol op je moeder – en hij heeft een antipathie tegen dit huis.'

'David heeft altijd op vaders zenuwen gewerkt,' zei Alfred, 'met zijn muziek en zijn dromerige houding. Vader is misschien weleens wat streng voor hem geweest, maar ik denk toch wel dat David en Hilda zullen komen. Het is Kerstmis, moet je denken.'

'Vrede op aarde en mensen van goede wil,' zei Lydia en er speelde een ironisch lachje om haar fijne mond. 'Het zal mij benieuwen! George en Magdalena hebben geschreven dat ze waarschijnlijk morgen arriveren. Ik vrees dat Magdalena zich hier afschuwelijk zal vervelen.'

Alfred zei enigszins geprikkeld: 'Ik snap niet dat George ooit heeft kunnen trouwen met een meisje dat twintig jaar jonger is dan hij. Maar George is altijd al een beetje dwaas geweest.'

'Hij maakt wel carrière,' zei Lydia, 'en zijn kiezers zijn op hem gesteld. Ik geloof dat Magdalena op politiek terrein veel voor hem doet.'

Alfred zei langzaam: 'Ik mag haar niet erg. Ze ziet er knap uit, maar soms vind ik dat ze lijkt op een van die mooie peren met een roze tint, die zo'n wasachtige indruk maken...' Hij schudde zijn hoofd.

'En die van binnen rot zijn?' vroeg Lydia. 'Grappig dat jij zoiets zegt.' 'Waarom grappig?'

'Omdat jij anders altijd zo'n vriendelijk oordeel hebt. Je zegt zelden iets onaardigs over iemand. Ik erger me er weleens aan, omdat je niet genoeg – hoe zal ik het zeggen – niet achterdochtig genoeg bent, niet genoeg van deze wereld.'

Haar echtgenoot glimlachte.

'De wereld is zoals je die zelf maakt, denk ik altijd.'

Lydia zei scherp: 'Nee! Het kwade zit niet alleen in iemands geest. Het kwaad bestaat! *Jij* schijnt geen besef te hebben van het kwaad in de wereld. Ik wél, ik *voel* het. En ik heb het altijd gevoeld, hier, in dit huis...' Ze beet op haar lip.

Alfred begon: 'Lydia...'

Maar zij hief waarschuwend haar hand op en keek langs hem heen. Alfred draaide zich om en zag een man met een gladgeschoren gezicht in eerbiedige houding achter zich staan.

Lydia zei scherp: 'Wat is er, Horbury?'

Horbury's stem was zeer zacht, niet meer dan een onderdanig gefluister, toen hij zei: 'Meneer Lee heeft me verzocht u te zeggen dat er met Kerstmis nog twee gasten komen en hij vraagt of u kamers voor hen in gereedheid wilt laten brengen.'

'Nog twee gasten?'

'Ja, mevrouw, een heer en een jongedame.'

Alfred vroeg verbaasd: 'Een jongedame?'

'Dat zei meneer Lee, meneer.'

Lydia stond op.

‘Ik ga meteen naar hem toe.’

Horbury deed een stapje naar voren, het was slechts een bijna onmerkbaar beweging, maar voldoende om Lydia tegen te houden.

‘Neem me niet kwalijk, mevrouw, maar meneer Lee doet zijn middagslaapje, hij wil vooral niet gestoord worden.’

‘Dat begrijp ik,’ zei Alfred. ‘Natuurlijk zullen we hem niet storen.’

‘Dank u, meneer.’

Horbury verwijderde zich.

Lydia zei heftig: ‘Ik haát die man! Hij sluipt altijd als een kat door het huis. Je hoort hem nooit aankomen.’

‘Ik kan ook niet zeggen dat ik hem mag, maar hij kent zijn vak. Het is niet gemakkelijk een geschikte verpleger te vinden en vader kan goed met hem opschieten. Dat is de hoofdzaak.’

‘Ja, dat is de hoofdzaak, net als je zegt. Alfred, wat is dat voor jong meisje waar Horbury het over had?’

Haar man schudde zijn hoofd.

‘Ik heb er geen flauw idee van. Ik zou niet weten wie het kan zijn.’

Ze keken elkaar even aan. Toen zei Lydia, met een plotseling vertrekken van haar expressieve mond: ‘Weet je wat ik denk?’

‘Wat dan?’

‘Dat je vader zich de laatste tijd verveelt en dat hij nu als afleiding een kerstfeest voor zichzelf is gaan organiseren.’

‘Door twee vreemden binnen de familiekring te halen?’

‘Ik ken de details niet, maar ik denk zo dat het alleen de bedoeling van je vader is zich te amuseren.’

‘Ik hoop dat hij er dan ook werkelijk plezier aan zal beleven,’ zei Alfred ernstig. ‘De arme, oude man, invalide na zo’n avontuurlijk leven.’

Lydia zei langzaam: ‘Inderdaad – na het... avontuurlijke leven dat hij geleid heeft.’

Haar even pauzeren voor het bijvoeglijke naamwoord gaf aan de zin een bijzondere betekenis. Alfred voelde het. Hij kreeg een kleur en zag er ongelukkig uit.

Ze riep plotseling: 'Ik begrijp gewoon niet dat hij een zoon zoals jij bent heeft gekregen! Jullie zijn twee tegengestelde polen. Hij fascineert je – je vereert hem gewoon.'

Alfred zei ietwat geïrriteerd: 'Ga je nu niet wat te ver, Lydia? Ik zou zo zeggen dat het heel natuurlijk is dat een zoon van zijn vader houdt. Het zou onnatuurlijk zijn als het anders was.'

'In dat geval zijn de meeste leden van deze familie onnatuurlijk,' zei Lydia. 'Maar laten we er maar niet over debatteren, 't Spijt me dat ik je gevoelens heb gekwetst, dat was niet mijn bedoeling. Ik bewonder je reusachtig om je – je *trouw*. Trouw is tegenwoordig een zeldzaam voorkomende deugd. Zullen we maar zeggen dat ik jaloers ben? Ze nemen altijd aan dat vrouwen jaloers zijn op hun schoonmoeder – waarom dan niet eens op hun schoonvader?'

Hij sloeg een arm om haar heen.

'Je tong gaat er met je vandoor, vrouwtje. Er is geen enkele reden om jaloers te zijn.'

Ze gaf hem een snelle, berouwvolle kus, een vluchtige liefkozing op zijn oorlelletje.

'Dat weet ik. Maar toch geloof ik niet dat ik ook maar een greintje jaloers zou zijn geweest op je moeder. Ik wou dat ik haar had gekend.'

Hij zuchtte.

'Ze was een arme stakker,' zei hij.

Zijn vrouw keek hem onderzoekend aan.

'Kreeg je die indruk van haar – van een arme stakker? Dat is interessant.'

Hij zei peinzend: 'Ik kan me haar niet anders voor de geest halen dan ziek, ze huilde veel, ze had geen weerstand...'

Ze zei zachtjes: 'Hoe vreemd...'

Maar toen hij haar vragend aankeek, schudde ze haar hoofd en begon over iets anders.

'Daar we niet mogen weten wie onze geheimzinnige nieuwe gasten zijn, ga ik maar aan mijn tuintjes werken.'

'Het is erg koud, lieverd, er staat een gure wind.'

‘Ik zal me warm inpakken.’

Ze verliet de kamer. Alleen gebleven stond Alfred Lee, het voorhoofd fronsend, enkele minuten roerloos voor zich uit te kijken, toen liep hij naar het grote raam aan het eind van de kamer. Er was een terras langs de gehele lengte van het huis en even later zag hij Lydia naar buiten komen met een platte mand aan haar arm. Ze droeg een dikke mantel. Ze zette de mand neer en begon te werken aan een vierkante stenen bak die iets verhoogd op de grond stond.

Haar man bleef een poosje naar haar staan kijken. Tenslotte ging hij een jas en een warme sjaal aandoen en liep het terras op. Hij kwam langs verscheidene van die stenen bakken, ingericht als miniatuurtuintjes, de producten van Lydia's smaak en vlugge vingers.

Een ervan stelde een woestijnlandschap voor, met droog, geel zand, een groepje palmen van gekleurd blik, een karavaan van kamelen met twee kleine Arabische poppetjes, en een paar primitieve kleihutten van plasticine. Er was ook een Italiaans tuintje met terrasjes en gestyleerde bloembedden met bloemen van gekleurde zegellak. Verder was er nog een poollandschap met brokken groen glas voor ijsbergen en een troepje pinguïns. Daarnaast een Japans tuintje met een paar mooie, kleine dwergboompjes, spiegelglas voor water en brugjes van plasticine.

Hij kwam naast haar staan. Ze had blauw papier neergelegd, dat met glas bedekt en daaromheen stukken steen bij wijze van rotsen neergezet. Ze was nu juist bezig grove kiezelsteentjes uit een zakje te strooien en er een strand van te maken. Tussen de rotsen stonden miniatuur cactussen.

Lydia mompelde: ‘Ja, zo is 't goed, precies zoals ik het bedoelde...’

‘Wat stelt dit laatste kunstwerk voor?’ vroeg Alfred.

Ze schrok, want ze had hem niet horen aankomen.

‘Dit? Het is de Dode Zee. Hoe vind je het?’

‘Nogal dor, hè? Moet er niet wat meer plantengroei zijn?’

Ze schudde haar hoofd.

‘Nee, zó stel ik me de Dode Zee voor. Die *is* dood, zie je...’

‘Het ziet er niet zo aardig uit als je andere tuintjes.’

‘Het is ook niet bepaald de bedoeling dat het er aardig uitziet.’

Er klonken voetstappen op het terras. Een oude butler met wit haar en een enigszins gebogen rug kwam naar hen toe.

‘Mevrouw Magdalena Lee is aan de telefoon, mevrouw. Ze vraagt of het goed is als zij en meneer George morgen met de trein van vijf uur twintig aankomen.’

‘Ja, zeg maar dat het in orde is.’

‘Dank u, mevrouw.’

De butler verwijderde zich. Lydia keek hem na met een zachte uitdrukking op haar gezicht.

‘Goeie, ouwe Tressilian. Wat een trouwe hulp is hij toch. Ik zou niet weten wat we zonder hem zouden moeten beginnen.’

Alfred was het roerend met haar eens.

‘Hij is er nog een van de oude stempel. Hij is al bijna veertig jaar in de familie. En hij is erg aan ons allemaal gehecht.’

Lydia knikte.

‘Ja, hij is nog zo’n trouwe oudgediende waarover je in romans leest. Ik geloof dat hij glashard zou liegen als hij de familie ermee zou kunnen beschermen!’

‘Ja, dat geloof ik stellig,’ zei Alfred.

Lydia streek het laatste beetje zand glad.

‘Ziezo, klaar!’ zei ze.

‘Klaar?’ Alfred keek haar verbaasd aan.

Ze lachte.

‘Voor het kerstfeest, malle. Voor het sentimentele familiekerstfeest dat wij gaan vieren.’

*

David had de brief gelezen. Hij verfrommelde hem tot een prop en gooide hem van zich af. Toen raapte hij hem weer op, streek hem glad en las hem opnieuw.

Bedaard, zonder iets te zeggen, sloeg Hilda, zijn vrouw, hem gade.

Ze zag de spier (of was het een zenuw?) in zijn slaap trillen, het lichte beven van zijn lange, fijne handen, de nerveuze, krampachtige bewegingen van zijn lichaam. Toen hij de lok blond haar die altijd weer over zijn voorhoofd viel, wegstreek en haar met zijn smekende blauwe ogen aankeek, was ze paraat.

‘Hilda, wat zullen we doen?’

Hilda aarzelde even. Ze had de bede om hulp in zijn stem gehoord. Ze wist hoe afhankelijk hij van haar was – altijd was geweest sedert hun huwelijk – en ze wist dat ze waarschijnlijk een beslissende invloed op zijn besluit kon uitoefenen. En juist daarom was ze bang iets té definitiefs te zeggen.

Ze zei, op de kalmerende toon van een ervaren kinderjuffrouw tegenover de haar toevertrouwde kinderen: ‘Het hangt ervan af hoe jij ertegenover staat, David.’

Hilda was een gezette vrouw, niet mooi, maar met iets zeer aantrekkelijks, ze had iets van de vrouwen op een Hollands schilderij. Er was iets hartelijks en warmes in haar stem en ze bezat de vitale, verborgen kracht die zwakken zo aantrekt. Een te zware vrouw van middelbare leeftijd – niet briljant – niet overintelligent – maar ze had iets dat je niet over ’t hoofd kon zien. Kracht! Hilda Lee bezat kracht.

David begon heen en weer te lopen. Hij had nog geen enkele grijze haar en hij zag er merkwaardig jongensachtig uit. Zijn gezicht had de zachte, milde uitdrukking van een Burne-Jones ridder. Er lag weemoed in zijn stem toen hij zei: ‘Je weet hoe ik erover denk, Hilda. Je *moet* het weten.’

‘Ik ben er niet zeker van.’

‘Maar ik heb het je toch telkens en telkens weer gezegd! Dat ik alles haat – het huis en de omgeving, álles! Ik heb er niets dan ellendige herinneringen aan. Ik haatte elk ogenblik dat ik daar doorbracht. Als ik denk aan wat *zij* daar geleden heeft, mijn moeder...’

Zijn vrouw knikte begrijpend.

‘Ze was zo lief, Hilda, en zo geduldig. Ze lag daar maar, dikwijls met pijn, maar ze verdroeg alles. En als ik dan aan mijn vader denk,’

zijn gezicht betrok, ‘die al die ellende over haar heeft gebracht – die haar vernederde – die opsneed over zijn liefdesaffaires – die haar aldoor ontrouw was en nooit moeite deed dat te verbergen...’

Hilda zei: ‘Ze had het niet moeten verdragen. Ze had weg moeten gaan.’

Hij zei een beetje verwijtend: ‘Daar was ze te goed voor. Ze vond het haar plicht te blijven. Bovendien was het haar tehuis – waar had ze anders naartoe kunnen gaan?’

‘Ze had zich een eigen bestaan kunnen scheppen.’

David zei triest: ‘In die tijd? Je begrijpt het niet. Toen deden vrouwen dat niet. Ze berustten. Ze droegen alles gelaten. En ze moest rekening houden met ons. Zelfs als ze zich had laten scheiden, wat zou er dan gebeurd zijn? Hij zou waarschijnlijk zijn hertrouwd, er was misschien een tweede gezin gekomen en *onze* belangen zouden geschaad worden. Zij moest aan al die dingen denken.’

Hilda gaf geen antwoord.

David ging voort: ‘Nee, ze heeft goed gehandeld. Ze was een heilige! Ze heeft het tot het einde toe verdragen zonder één klacht.’

Hilda zei: ‘Niet helemaal zonder klacht, anders zou jij niet zoveel weten, David.’

Hij zei zacht, en zijn hele gezicht klaarde op: ‘Ja, ze heeft me veel verteld... Ze wist hoeveel ik van haar hield. Toen ze stierf...’

Hij zweeg en streek met zijn hand door zijn haar.

‘Hilda, het was vreselijk, afschuwelijk! Die eenzaamheid! Ze was nog heel jong, ze had niet *behoeven* te sterven. *Hij* heeft haar vermoord, hij, mijn vader. Hij was de schuld van haar dood. Hij heeft haar hart gebroken. Toen nam ik het besluit dat ik niet meer onder één dak met hem wilde blijven wonen en ging weg. Weg van alles.’

Hilda knikte.

‘Dat was heel verstandig van je,’ zei ze, ‘je had niet anders kunnen doen.’

‘Vader wilde me in de zaak hebben. Dat zou betekend hebben dat ik thuis moest blijven, en dat had ik niet gekund. Ik begrijp niet hoe